

[Finansministeren.]

henrettedes Enker, til Folk, hvis Forsørgere var deporteret til Tyskland, eller som opholdt sig i Sverige, til hele den Gruppe af Medborgere, som paa den ene eller anden Maade var ramt af de tyske Terrormetoder.

En nærmere Redegørelse for denne Understøttelsesvirksomhed maa jeg overlade til Arbejds- og Socialministeren, om en saadan ønskes. Men jeg har gerne villet give en Baggrund for den Transaktion, der med politisk Tilslutning fandt Sted i Juni Maaned 1944.

Efter forudgaaende Aftale mellem de to Ministerier, Socialministeriet og Finansministeriet, og Statsminister Buhl gik der den 9. Juni 1944 en Skrivelse fra Socialministeriet til Finansministeriet, hvori Socialministeriet udbad sig Finansministeriets Tilslutning til i den af Arbejdsgiverforeningen oprettede Hjælpefond af 17. Februar 1943 at deponere et Beløb paa 10 Mill. Kr. med den Baggrund, at Administrationen i Invasionstilfælde kunde være lammet, og at det af Hensyn til Befolkningens Tarv kunde være rigtigt, at der da fandtes likvide Midler, som kunde tilflyde særligt trængende Dele af Befolkningen. Finansministeriet gav Tilslutning hertil ved en Skrivelse af 10. Juni 1944. Alt dette var naturligvis et Skalkeskjul: Hensigten med det hele var at frigøre kontante Midler, som kunde anvendes, som jeg før sagde, til illegale Understøttelser. At Forholdene førte med sig, at Pengene blev anvendt i væsentlig Grad til andre Formaal end de oprindeligt paatænkte, skal jeg senere vende tilbage til. Man havde valgt den Vej at foretage Transaktionen i fuldt Dagslys. Pengene blev oversendt pr. Check fra Socialministeriet til Arbejdsgiverforeningens Fond og blev derefter indsat i Privatbanken. For stadig at fortsætte den legale Linie blev der i Overensstemmelse med det over for Finansministeriet anførte Formaal paa fuldstændig legal Vis udlagt kontante Depoter hos forskellige af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, som Regel paa en halv eller en hel Million Kroner; men samtidig tilvejebragte man i det skjulte paa Basis af de i Privatbanken paa Fondens Konto indsatte Midler visse skjulte likvide Beløb.

Den første Periode foregik saaledes, at nogle af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer optog Laan paa $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., som de fik udbetalt kontant i andre Banker mod Sikkerhed i Fondens Konto i Privatbanken, der da blev spærret for et tilsvarende Beløb. Senere, da det viste sig vanskeligt at fortsætte ad denne Vej, optog Arbejdsgiverfor-

eningens Pensionsfond et Laan i Privatbanken paa aldeles normal Vis mod Depotering af 5 Mill. Kr. i Obligationer, samtidig med at Hjælpefondens Konto i Privatbanken blev spærret for et tilsvarende Beløb. Jeg bør her indskyde, at der efter Politiaktionen den 19. September 1944 paa samme Vis som i Juni Maaned var blevet overført yderligere 30 Mill. Kr. fra Socialministeriet til Hjælpefondens Konto. Da Laanemulighederne i Slutningen af forrige Aar eller Begyndelsen af dette var udtømt, tog man Skridtet fuldt ud og begyndte at angribe Depoterne, idet man dog var klar over den Risiko, der var forbundet hermed. Saa længe man opererede over de skjulte Konti, havde man et begrundet Haab om, at Transaktionerne ikke kunde opdages af Tyskerne, i hvert Fald ikke uden en tilbunds-gaaende Undersøgelse af de forskellige Bankers Udaanskonti, og man regnede med, at der herved vilde blive givet et tilstrækkeligt Varsel for de implicerede til dels at frigøre Midler og tilrettelægge disses Fordeling for den kommende Tid, dels til at gaa under Jorden eller i paakommende Tilfælde søge Tilflugt i Sverige.

Saa snart man imidlertid begyndte at angribe Depoterne, som jo, hvis Tyskerne var kommet ind paa Sagen, havde skullet paavises af Hjælpefondens og Socialministeriets, var Risikoen naturligvis saa meget større, men takket være en enestaaende Tavshed hos de Mennesker, der i Administrationen og de Steder, hvor Penge blev frigjort, har haft med disse Sager at gøre, lykkedes det ikke Tyskerne at komme paa Sporet af hele dette Apparat.

Ud fra den praktiske Regel, som maatte følges i alt illegalt Arbejde, nemlig at kun de, der direkte havde Brug for det, skulde vide Besked med Enkeltheder, blandede Finansministeriet sig ikke i de enkelte Dispositioner, men blev kun holdt à jour i store Træk. Det skal tilføjes, at der kun kunde træffes Dispositioner over Pengene under Medvirken af 3 Personer.

Jeg har dvælet lidt ved det tekniske, fordi jeg finder det værd at gøre Rede for, hvorledes man fra Administrationens Side midt under tysk Besættelse har evnet at bringe 40 Mill. Kr. kontant ud af Statskassen og stille dem til Raadighed for illegalt Arbejde. I alt er der af disse Penge anvendt ca. 12 Mill. Kr. Det endelige Tal kan jeg paa nærværende Tidspunkt ikke oplyse, men den samlede Udgift vil i hvert Fald ikke overstige 12 Mill. Kr.

Spørger man nu, hvad disse Penge er gaaet til, maa jeg straks slaa fast, at det var en Aftale mellem Repræsentanter for